

Strategiile didactice interactive în contextul comunicării cu orientare profesională

Elena BANARI

Universitatea de Stat din Moldova

Abstract

The possibility of professional communication existential is linked indispensably to the understanding of oral and written professional. In order to extend this understanding it is pregnant that the professional oral language is improved, the “meaning” of this professional language is applied in a concrete situation on the basis of which “the search” is performed and the “professional keywords” are selected and active. The practical interaction strategy didactic and assimilation of the professional language can perform analysis operation, this becoming a component of “professional units” communication valve, the pland result refers to the attitude of the Russian students towards the “organic combination” of professional language in oral and written communication.

Keywords

interaction strategy didactic, interaction aspect, the interaction, the interaction learning, the learning through co-operative, the professional communication, the ability of communication with professional aspect.

1. Introducere

Nivelul actual de predare-învățare-evaluare a limbii române pentru studenții alolingvi cu orientare profesională denotă legătura strânsă între aspectele limbajului profesional ce își găsesc expresia în principiul complexității de “a comunica profesional” corect. Conform acestui principiu, procesul de predare-învățare-evaluare a limbii române pentru studenții alolingvi are loc în cadrul comunicării „profesionale”, întrucât, învățând limba în contextul comunicării cu orientare profesională, ei, de fapt, învață limbajul profesional, activitatea verbală cu orientare profesională, unde părțile lexicale și gramaticale se află într-o interacțiune directă cu strategiile didactice interactive.

Conștientizarea și precizarea semnificației strategiilor didactice interactive, opoziția lor cu alte strategii aflate cu ele în raporturi de dependență, includerea comunicării cu orientare profesională în aspect interactiv constituie problemele principale în metodică organizării acestui proces de predare-învățare-evaluare a limbii române pentru studenții alolingvi.

2. Cuprins

Problema însușirii limbii române de către studenții alolingvi în aspect profesional încă nu și-a găsit soluționarea, deoarece, după părerea noastră, nu este determinată dimensiunea de asimilare a materiei gramaticale, care să respecte

caracterul activ-participativ al studenților alolingvi și posibilitatea lor de a coopera într-o „comunicare profesională” eficientă; la rândul său, nu este elaborată nici tehnologia de predare-învățare-evaluare a limbii române pentru studenții alolingvi în contextul comunicării cu orientare profesională. Atenția insuficientă acordată acestei probleme stopează dezvoltarea strategiilor de predare-învățare-evaluare a limbii române pentru studenții alolingvi.

I. Pânișoară susține că „formarea și dezvoltarea capacităților de a comunica este direct proporțională cu cunoașterea și posibilitățile studenților alolingvi de a se exprima corect în contextul comunicării profesionale” (Pânișoară 2004: 103 – 104). Astfel, din motive de ordin didactic, este de dorit să se întreprindă o analiză elementară a calității de predare concomitent cu demonstrarea eficienței câmpului interacțional de comunicare și capacitatea lui de a coopera cu metodele interactive de dezvoltare a cunoștințelor în contextul procesului general de educație profesională, și, în felul acesta, s-ar constata semnificația comunicării. În acest sens, studentul alolingv își va realiza/aplica cunoștințele prin interacțiunea dintre informația prealabilă și informația pe care a asimilat-o deja.

Strategiile didactice interactive au la bază relațiile reciproce care se referă, în primul rând, la procesul de asimilare activă a informației, în cadrul căreia studentul alolingv acționează asupra informației pentru a o personaliza și interioriza.

În aspect constructivist, studentul alolingv învață, asimilează, reconstruiește sensurile prin explorarea conținuturilor, contextelor, astfel având posibilitatea să aplice cunoștințele dobândite în contexte noi de comunicare profesională. Teoria constructivistă a predării-învățării limbii române de către studenții alolingvi își ia angajamentul de a dezvolta abilitățile de comunicare a studenților care învață, asimilează limba română, promovând strategiile didactice interactive în contextul comunicării profesionale axate pe activități în grup. Aceste strategii presupun activități de colaborare a studenților alolingvi în grupe mici sau echipe de lucru pentru a atinge anumite obiective (soluții la o problemă de comunicare, crearea de alternative etc.). Acestor strategii li se atribuie o importanță deosebită, deoarece ele se axează pe sprijinul reciproc în cercetarea și învățarea fenomenelor de comunicare, stimulează participările individuale ale studenților alolingvi, antrenează abilitățile cognitive, afective, volitive și sociale.

Cel mai important, menționează L. Strah, este de a înțelege corect intențiile strategiilor didactice interactive, care, la rândul lor, presupun crearea unor programe ce constituie un răspuns diferențiat la reacțiile studenților. Interactivitatea la ora de limbă română cu orientare profesională (*face to face*) se referă atât la promovarea relațiilor inter-și intragrupale, cât și la realizarea comunicării între profesor – student, student – profesor. În cazul nostru, strategiile didactice interactive pot constitui un „soft care răspunde într-o manieră diferențiată la reacțiile celui student care asimilează limba română într-un context problematizat al comunicării” (Strah 2008: 391 – 392).

Strategiile didactice interactive favorizează și stimulează procesul de predare-învățare-evaluare, modifică informațiile personale ale studenților și pot favoriza două principii în procesul de predare-învățare:

1. Modificarea schemelor de asimilare - acomodare - echilibrare prin intermediul acțiunii asupra obiectelor și monitorizării lor (aspectul constructivismului după J.Piaget);
2. Confruntarea de opinii poate să conducă spre noi transformări ale obiectivelor de comunicare a acelor reprezentanți care implică conflictul sociocognitiv și cer o restructurare cognitivă.

Numeroase studii de specialitate demonstrează utilitatea strategiilor didactice cooperante în raport cu cele competitive și individuale. Plecând de la această idee, învățarea prin cooperare, ca strategie pedagogică, încurajează studenții alolingvi să lucreze în grupe mici, care au un scop comun: să realizeze creșterea calitativă a contextului în comunicarea profesională. De aici rezultă faptul că învățarea interactivă solicită o profundă implicare profesională, intelectuală și afectivă.

Pe parcursul întregii activități de învățare, studentul alolingv se familiarizează cu informația contextuală, conștientizează importanța acestor contexte în aspect profesional, care îi ajută la formarea abilităților de utilizare corectă a diverselor contexte, la formarea unei comunicări corecte și expresive în aspect profesional.

În opinia lui C.Oprea, învățarea interactivă poate deveni creativă și inovatoare dacă apare în urma eforturilor individuale și colective ale studenților, dacă vizează schimbările sociale, este receptivă la experiențe „în noile comunicări” ale studenților, căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiză, sinteză, generalizare, abstractizare, concentrare.

Pornind de la ideea că unele competențe care susțin învățarea prin cooperare, aici includem: competențele empatice, energizante, lucide, organizatorice, interrelaționale, alături de cele psihopedagogice, metodice, manageriale, unde profesorul joacă un rol decisiv în crearea „contextului de comunicare” în aspect constructivist, relevă că învățarea interactivă nu poate exista în afara principiilor de constituire a strategiilor interactive, de capacitatea acestor strategii de a descoperi „legăturile contextuale” caracteristice comunicării profesionale.

Ținând cont de acestea, dorim să evidențiem *câteva principii care, în viziunea lui C.Oprea, stau la baza constituirii strategiilor interactive:*

1. Formarea propriilor contexte și interpretarea calitativă a conținuturilor de predare;
2. Discutarea și negocierea, dar nu și impunerea obiectivelor;
3. Promovarea alternativelor metodologice de predare-învățare-evaluare;
4. Solicitarea informațiilor transdisciplinare și analizele multidimensionale ale realității;
5. Evaluarea comunicării prin diferite metode de constituire a evaluării contextuale;
6. Promovarea învățării prin descoperire.(Oprea 2006: 27)

La baza întregii activități de predare-învățare, învățarea interactiv-creativă devine un proces cu diverse forme de transformare a structurilor de comunicare profesională a studentului alolingv în contextul integrării europene, consecință a

inclunderii noilor cunoștințe, capacități, prin angajarea eforturilor intelectuale și promotorii de constituire a cunoașterii profesionale.

Reieșind din cele expuse mai sus, putem susține că interactiv este individul care, pe de o parte, vorbește direct cu alți „comunicanți” sau, pe de altă parte, examinează suportul de studiu, cu ajutorul metodelor de „acțiune contextuală transformatoare” și de filtrare cognitivă, de personalizare a conținuturilor de asimilare profesională.

Învățarea prin cooperare – o strategie didactică interactivă încurajatoare

Strategiile didactice interactive sunt, în primul rând, cele ce țin de învățarea prin cooperare. Acest fapt este confirmat de către C.Oprea, care evidențiază părțile forte ale strategiilor didactice interactive bazate pe cooperare:

1. Interrelaționarea dezvoltă capacitățile de comunicare și de adaptare a membrilor grupului de comunicare;
2. Succesele înregistrate în soluționarea colectivă a problemelor sunt mai evidente;
3. Este alimentată gândirea critică și creativă;
4. Promovează o atitudine pozitivă, respectul reciproc și toleranța;
5. Motivează participarea activă a studenților și implicarea lor într-o sarcină colectivă. (Oprea 2003: 16 – 17)

Strategiile didactice interactive, care au la bază demersul învățării prin cooperare, oferă studeților alolingvi ocazia de a-și consolida capacitățile de a lucra în echipă, într-un mediu colegial și de sprijin reciproc. Activitatea în echipă le oferă posibilitatea de a-și testa ideile, de a-și revizui opiniile și de a-și dezvolta inteligența comunicării interpersonale. Astfel, activitatea în echipă acoperă lacunele învățării individualizate, acordând importanță dimensiunii sociale a vorbitorului în contextul comunicării profesionale.

Dorim să menționăm că însăși noțiunea de cooperare asigură o relație deschisă între studenții alolingvi, dezvoltă atitudini și comportamente bazate pe încredere, favorizând dezvoltarea unei atitudini pozitive față de procesul de predare-învățare-evaluare și față de societate.

Activitatea în echipă are efecte semnificative asupra personalității studeților alolingvi, unde prezența partenerilor de comunicare constituie un îndemn intelectual și un „declanșator” al schimbului de informații și de noi conținuturi.

Pentru a spori productivitatea pe unitatea de timp, apreciată prin numărul de dificultăți rezolvate și după gradul lor de complexitate, recomandăm folosirea strategiilor de învățare prin cooperare la orele practice de limbă română. La acest fapt putem adăuga și calitatea mai bună a răspunsurilor, stabilirea unui climat motivant de activitate, caracterizat printr-o atmosferă binevoitoare pentru finalizarea sarcinii comune.

Învățarea prin cooperare solicită efort intelectual și practic atât din partea studenților alolingvi, cât și din partea profesorului care coordonează bunul mers al activității. Utilizând strategia interactivă – învățare prin cooperare, profesorul

trebuie să stăpânească următoarele competențe: *competența energizantă, competența empatică, competența ludică, competența organizatorică, competența interrelațională*. Această nu înseamnă că trebuie neglijate și celelalte competențele necesare tuturor cadrelor didactice: *competențele specifice, competențele psihopedagogice, competențele manageriale și psihosociale*.

3. Concluzii

Strategiile didactice interactive prin comunicare cu orientare profesională facilitează nu doar transferul conținuturilor, ci sunt mai profunde, determinând și însușirea integrală sau parțială de către studentul alolingv a ceea ce este important în „comunicarea cu orientare profesională”, iar mesajul didactic este acea unitate care dobândește valoare de comunicare propriu-zisă. Iată de ce schimbarea de mesaje între stundenți devine interactivă, iar modelele de interacțiune se constituie din unități de comunicare profesională cu diferit grad de complexitate. Măsura mesajului în aspect profesional, în cazul nostru, este informația didactică experimentată prin specificul instrumentelor pedagogice ale strategiilor didactice interactive.

Referințe

- Pânișoară, I. (2004). *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*. Iași: Editura Polirom.
- Strah, L. (2008). „Integrarea limbajului, comunicarea orală și scrisă”. În *Româna ca limbă străină – între metodă și impact cultural*. Iași.
- Oprea, C. (2006). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Oprea, C. (2003). *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*. București: Editura Universității din București.